

УДК-378.147: 811.111(045)

ТРУДНОЩІ НАВЧАННЯ КОРЕЙСЬКИХ СТУДЕНТІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Гранський О. І.

alex7200068@gmail.com

Київський національний лінгвістичний університет

Дата надходження 29.10.2019. Дата прийняття до друку 24.11.2019.

Анотація. У статті узагальнено охарактеризовано специфіку навчання англійської мови корейських студентів. Окреслено труднощі, що виникають у них під час опанування англійської мови. Дослідження має на меті пояснення механізмів появи труднощів у процесі вивчення корейцями англійської мови й окреслення можливих шляхів їх подолання.

Ключові слова: англійська мова, методи навчання, комунікація, мовленнєві навички, фонетичні та граматичні помилки.

Гранский А. И. Киевский национальный лингвистический университет

Трудности обучения корейских студентов английскому языку и пути их преодоления.

Аннотация. В статье в общих чертах описана специфика обучения корейских студентов английскому языку. Отмечены проблемы, с которыми сталкиваются корейцы при освоении английского языка. Исследование нацелено объяснить механизмы появления проблем в процессе обучения английскому языку и показать возможные пути их преодоления.

Ключевые слова: английский язык, методы обучения, коммуникация, речевые навыки, фонетические и грамматические ошибки.

Gransky O. Kyiv National Linguistic University

Difficulties of teaching English to Korean students and the ways of their solution

Abstract. Introduction. The article deals with the general characteristic of ways and methods of teaching English to Korean students. The main problems and specific features of such a work are described here.

Purpose. The article is aimed to analyse and explain mechanisms of appearing the above mentioned problems as well as appropriate solutions to them. **Methods.** The problem of educational and cognitive activity in teaching a foreign language is not new to the history of teaching methods of foreign languages. Ways of solving this problem have been discussed in the scientific works of many prominent scholars – educators and psychologists who indicate that educational and cognitive activity is characterized by the unity of motivational, intellectual, procedural, emotional and volitional processes. **Results.** The work in a foreign audience is quite specific in itself, and when learning a foreign language, one also needs to understand that the previously acquired student base is clearly marked by the characteristics of the English language inherent in the student's area of origin. The methods of explanation for the representatives of other nations are different. It is important to rely on the language and culture of a foreigner, drawing parallels and even finding the corresponding words. The analysis of the peculiarities of the educational process in groups of Korean students revealed the key problems in mastering the English language. It is clear that learning English is quite difficult, because it is not a native language for students, which makes learning so much more difficult. Tasks must be communicative and creative in order to meet the needs of a specific audience. It is advisable to periodically increase the students' motivation to study, reminding them of the true goals of their stay in Ukraine, to adjust them in such a way that they can work productively and increase their activity. **Conclusion.** Taking into account the problems described above and focusing on the ways outlined by our proposed solutions will help increase the efficiency of the educational process in groups of Korean students.

Key words: English, methods of teaching, communication, speaking skills, phonetic and grammar mistakes.

Постановка проблеми. У наш час англійська мова має міжнародний статус однієї з найпоширеніших мов світу. Саме тому незмінно посилюється інтерес до її вивчення. З розширенням міжнародної співпраці володіння іноземною мовою стало невід'ємною

складовою професійної компетентності й успішної кар'єри будь-якого сучасного фахівця. Ці фактори посилюють увагу педагогів до актуальних питань пошуку найбільш швидких й ефективних методів вивчення та засвоєння іноземної мови.

Популярність англійської мови у сучасній Південній Кореї пояснюється таким суспільним явищем, як "Корейська хвиля" (Михайлик, 2008), що активно поширилася по всій Східній Азії та за її межами. Це явище є двовекторним: внутрішній – це синтез глобальної культури (американського типу походження) з південно-корейською культурою, домінантою якої є конфуціанські цінності; зовнішній – такий специфічний культурний синтез набуває значної популярності за межами корейської держави. Проблема порозуміння людини з "чужим для неї світом не є новою, проте вона і сьогодні є тим рушієм, що слугує причиною такого посиленого інтересу до вивчення англійської мови".

Аналіз досліджень і публікацій. Тему функціонування англійської мови в країнах Східної Азії можна вважати достатньо розробленою в двох напрямках: 1) культурно-історичному, в межах якого розкривається історія становлення культурно-мовних контактів (Lee, Sun-Hwa, 1996; Park, Nahm-Sheik, 1983); 2) лінгвістичному, який досліджує проблеми взаємодії одного з варіантів англійської мови з автохтонними мовами регіону, сутність і мовну актуалізацію в них норм й інновацій, ступінь прояву інтерференції й трансференції тощо (Прошина, 2001; Kachgu, 1994).

Проблема навчально-пізнавальної діяльності студентів на занятті з іноземної мови не є новою в історії педагогіки та методики навчання іноземних мов. Шляхи вирішення цієї проблеми обговорювалися в наукових працях багатьох учених – педагогів і психологів. Значний внесок у розв'язання окресленої проблеми зробили Ю. К. Бабанський (Бабанский, 1985), С. Л. Рубінштейн (Рубинштейн, 2002), І. Я. Лернер (1981) та багато інших.

Н. М. Давидюк справедливо вказує на те, що навчально-пізнавальна діяльність студентів характеризується єдністю мотиваційних, інтелектуальних, процесуальних й емоційно-вольових процесів. Творчо активна особистість намагається пізнати сутність явищ, проблем, об'єктів, бажання використати нові способи та прийоми вирішення завдань, зокрема виконання навчального завдання (Давидюк, 2002, с. 26).

І хоча досягнуті результати є беззаперечними, науковці (Волчук, 2014; Давидюк, 2002; Кубай & Тишко, 2014; Якимчук & Кондратчук, 2014; Brown, 1987) висловлюють думку про те, що в проблемі активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів існує ще чимало недосліджених аспектів і невирішених проблем.

Метою статті є огляд типових проблем, з якими стикаються студенти з Республіки Корея у процесі опанування англійської мови та визначення найефективніших шляхів подолання таких проблем.

Робота в іноземній аудиторії є досить специфічною, а при вивченні іноземної мови потребує ще й розуміння того, що попередньо набуте студентами підґрунтя яскраво детермінується рисами різновиду англійської мови, притаманного території походження студента.

Методи навчання, зокрема пояснення навчального матеріалу представникам інших націй різняться. Важливо спиратися на особливості мови та культури іноземного студента, проводячи паралелі та навіть відшукуючи відповідники окремих лексичних одиниць.

Аналіз особливостей навчання корейських студентів уможливив виявлення труднощів опанування ними англійської мови, адже ця мова не є рідною для них. Тому таке навчання набагато ускладнюється. Тим більше, що рівень володіння нею у більшості студентів академічних груп є досить посереднім (pre-intermediate), в окремих студентів – intermediate.

Належність корейської й англійської мов до різних структурно-типологічних мовних типів є причиною виникнення у студентів низки фонетичних і граматичних помилок.

Фонетичні труднощі й помилки полягають у утрудненні сприйняття студентами англійської мови на слух, що, відповідно, стає помітним і на письмі. Так, англійській мові притаманне чітке протиставлення як на фонемному рівні, так і на рівні графем таких груп: b – p (big – pig, pub), d – t (duck – tuck, dot), g – c / k (gar – car), що не є характерним для фонетичної системи корейської мови.

Загалом корейські студенти мають гарні передумови до вивчення й високого рівня опанування англійської мови, адже сучасній корейській мові властиві активні запозичення до свого словникового складу слів з англійської мови. Про це свідчать такі лексичні одиниці, як 커피 (coffee), 카메라 (camera), 핸드폰 (handy), 케익 (cake), 뉴스 (news) і багато інших, а транслітерація англійських речень корейським хангилом легко простежується у назвах продуктів кіноіндустрії: 오렌지 마말레이드 (Orange marmalade), 스파이 (Spy), 덕터 프로스트 (Doctor Frost), 블러드 (Blood), 킬미 – 힐미 (Kill me – heal me), 빅맨 (Big man), 디데이 (D Day).

Наведені приклади ілюструють, що в корейській мові деякі звуки або взагалі відсутні – як от [r] чи [f], а відповідно передаються найближчими за звучанням, на думку носіїв, буквами й звуками: ㄹ – [l], який, проте, в багатьох випадках передає [r] та ㅍ – [p], що виступає графічним заміником відсутнього звука [f]; або існує їх нечітка позиційна диференціація – як от: 밥 – де ㅂ це власне звук [b], проте в кінцевій позиції є середнім звуком на межі між [b] і [p], ближче до останнього.

Навчальним прийомом вирішення цієї проблеми вважаємо використання вправ-скоромовок в опрацюванні проблемних груп приголосних, а також аудіо- й відеоматеріалів, спрямованих на поліпшення рівня володіння вимовою.

Грамматичні помилки. Зазвичай, під час вивчення іноземної мови носій завжди спирається на знання й досвід використання рідної мови, яка, відповідно, й породжує інтерференцію. Чи не найбільшу проблему становлять мовні закони побудови речення в англійській мові. Як відомо, найпоширенішою моделлю речення є комплекс типу Subject + (Auxiliary verb) + Verb + Object + (other sentence elements if they are needed) – *I watched the movie on Monday*, що є якщо не абсолютною протилежністю корейської граматичної реченнєвої структури, то все ж має низку специфічних рис. Речення в корейській мові мають такий вигляд: Subject + (other sentence elements if they are needed) + Object + Verb – 저는 월요일에 영화를 봤어요, що трансформується в такий спосіб: *I on Monday movie watched*.

Зважаючи на зазначену вище особливість корейської мови, викладачеві англійської мови слід постійно акцентувати на порядку слів у реченні. Цю проблему також подолати досить нескладно, оскільки велику кількість базових комунікативних фрагментів студенти акумулюють завдяки заучуванню напам'ять. Проте викладач повинен мати її на увазі як при поглибленні вивченого, так і під час введення нового матеріалу.

Чи не найпроблемнішим для студентів з Кореї залишається недостатня розвиненість їхніх “speaking skill”. Така ситуація ускладнена, передусім, специфікою вивчення англійської мови в Південній Кореї. Незважаючи на те, що експерти UNESCO називають корейську систему освіти однією з найефективніших з-поміж розвинутих держав, а англійська мова посідає серед іноземних мов центральне місце (11,1% від усього навчального плану в середній школі та 15,9% у старших класах (Шевчук, 2011, с. 1288)). Чинником виникнення окресленої вище проблеми є достатньо довге позиціонування Республікою Корея себе як абсолютно монолінгвального суспільства.

Якщо вивчення англійської мови в Україні спрямоване насамперед на формування в учнів і студентів англійської комунікативної компетентності, зокрема знань, навичок і вмінь володіння нею в усній і письмовій формах у соціально-побутовій, соціально-культурній і професійній сферах згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти, то метою вивчення англійської мови в Республіці Корея є переважно успішне складання тесту. Так, англійська мова є профільною при складанні вступних іспитів до закладу вищої освіти (Шевчук, 2011, с. 1288). Такий письмовий тест містить основні складові частини:

читання, письмо й іноді – аудіювання. Проте говоріння (найважливіший мовленнєвий компонент згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти та українською мовною концепцією) взагалі залишається поза межами тестування. Тому й рівень володіння корейськими студентами цією мовленнєвою компетентністю, зазвичай, не дуже високий.

Вирішенню цієї проблеми, на нашу думку, сприяє використання викладачем якомога більшої кількості наочних матеріалів – малюнків, схем, таблиць, презентацій; відео- й аудіоматеріалів тощо (Судима, 2014), які в подальшому слугують опорами для обговорення. Цілком виправданою залишається й поширена методика написання й подальше заучування найуживаніших розмовних тем (“топіків”).

Для академічної групи студентів ефективною є також робота в парах чи міні-групах задля моделювання заданих комунікативних ситуацій. Моделювання реальних життєвих ситуацій уможливорює використання мови як засобу, а не мети, що відповідає ситуації реального спілкування. В сучасній методиці навчання іноземних мов панівною є думка про те, що при виконанні комунікативних завдань роль викладача не настільки зменшується, наскільки змінюється. Викладач створює умови для найефективнішого виконання завдання студентами, структуруючи його й умотивовуючи їх.

Викладач також втручати, коли в роботі студентів виникає пауза, зазвичай ставлячи запитання. Тому викладач розробляє й пропонує завдання, які вмотивовують студентів підтримувати розмову, доки задана мета не буде досягнута. Більша концентрація уваги студентів на вмотивованому неформальному спілкуванні, ніж на абсолютно ідеальному граматичному оформленні, дає кращий результат, оскільки саме вправління несе задоволення.

Отже, пропонувані викладачем завдання повинні мати комунікативний творчий характер і відповідати потребам академічної групи студентів. Використання спеціально дібраного матеріалу, який ураховує інтереси студентів, їхнє бажання самостверджуватись як зрілі особистості; залучення для обговорення актуальних проблем з використанням комунікативних і творчих завдань роблять навчання особистісно значущим, що є невід’ємним атрибутом високої мотивації.

Можливості мультимедійної дошки допомагають як викладачеві у полегшенні викладу, так і студентам у кращому опануванні навчального матеріалу, оскільки організоване в такий спосіб навчання дає студентам змогу застосовувати більш розвинені мовленнєві навички читання.

Говорячи про навчання англійської мови в академічних групах корейських студентів, акцентуємо й на деяких їхніх психологічних особливостях, зумовлених специфікою корейського менталітету, стресовістю ситуації для студентів та їхньою психологічною адаптацією до нових умов проживання й навчання (Михальчук & Івашкевич, 2014; Yugan & Zarate, 1995). Проблеми адаптації іноземних студентів активно досліджуються в сучасній вітчизняній педагогічній літературі з огляду на розширення міжнародних зв’язків України (В. Антонова, Л. Даренська, Д. Дорош, М. Ільченко, Г. Кайтукова, Т. Каткова, Т. Петриченко, І. Сорокіна та ін.).

Своєрідність історичного, соціально-політичного, економічного й культурного розвитку Республіки Корея дуже вплинула на формування психології населення, до основних рис якого можна віднести: працьовитість, терплячість, витривалість, завзятість, наполегливість, витримку, спокій, самовідданість. Із цієї причини жодний вид діяльності не ображає, не гнітить корейців і в кожному з них вони здатні досягнути високих результатів. Їхній спосіб мислення можна назвати практичним. У них сформувалися й завжди дуже яскраво проявляються такі національно- психологічні якості, як тверда дисципліна, повага до старшого, високий ступінь залежності індивіда від групи, специфічна згуртованість з чітким розподілом ролей, високий ступінь довіри до думки групи, а також особливий характер співпереживання, які проявляються в міжособистісних стосунках.

Отже, працездатність і дисциплінованість корейських студентів можуть стати запорукою досягнення ними суттєвих результатів у навчанні. Але, як свідчить практика, від’їжджаючи до інших країн, молоді люди часто виходять із “зони тиску” й, почувачись вільно, перестають

докладати належних зусиль до навчання. Слід також пам'ятати під час планування й проведення занять у групі про те, що, знаходячись у чужій країні студенти перебувають у стані стресу. Тому, на наш погляд, доцільно періодично посилювати мотивацію студентів до навчання, нагадуючи про справжні цілі їхнього перебування в Україні, налаштовувати їх у такий спосіб на плідне навчання й підвищення пізнавальної активності.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Урахування схарактеризованих вище труднощів й орієнтація на пропонувані нами шляхи їх подолання сприяють підвищенню ефективності навчання корейських студентів англійської мови.

І хоча беззаперечним залишається факт необхідності продовження досліджень цієї проблеми, наразі акцентуємо вагомість розроблення й забезпечення таких прийомів, методів і засобів навчання, які максимально сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Наше тривале спостереження й практичний досвід викладання англійської мови дають змогу визначити принципи ефективного навчання:

- забезпечення емоційності навчання і створення сприятливої атмосфери; динамічність, різноманітність прийомів викладання і засобів навчання, їхня спрямованість на розвиток активної пізнавальної діяльності студентів;
- орієнтація студентів на систематичну самостійну роботу над навчальним матеріалом у позааудиторний час й ефективна організація самостійної роботи, забезпечення регулярності, підвищення ефективності контролю й оцінювання іншомовної комунікативної компетентності (особливості поточного контролю);
- комплексне педагогічно доцільне використання сучасних технічних засобів навчання.

Усе це значною мірою сприятиме формуванню мовної компетентності, зокрема усунення фонетичних і лексико-граматичних помилок.

Ефективність процесу навчання значною мірою залежить від компетентності викладача правильно організувати заняття й обрати формат його проведення. Запорукою успішної мовленнєвої активності студентів є нетрадиційні формати занять іноземної мови, під час яких студенти долучаються передусім до культури країни виучуваної мови, а також розширюють знання про країну, яка є місцем їхнього навчання, мають змогу презентувати особливості культури рідної країни, що дає їм змогу активно реалізувати діалог культур.

Таким чином, перелічені принципи сприяють активному залученню студентів у навчальну діяльність, яка передбачає розвиток їхньої пізнавальної діяльності, та відповідають сучасним підходам до навчання іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА

- Бабанський, Ю. К. (1985). *Методы обучения в современной общеобразовательной школе*. Москва: Просвещение.
- Волчук, Н. М. (2014). Interculturality as a Constituent of Educational Competence. В *Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти*. Збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 11 квітня 2014 року, Луцьк (сс. 16-19). Луцьк: РВВ Луцького НТУ.
- Давидюк, Н. М. (2002). *Психологічні умови активізації творчої навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення психологічних дисциплін* (Кандидатська дисертація). Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича, Чернівці, Україна.
- Кубай, Н., & Тишко, Н. (2014). Навчально-пізнавальна діяльність студентів та шляхи її активізації. В *Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти*. Збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 11 квітня 2014 року, Луцьк (сс. 28-31). Луцьк: РВВ Луцького НТУ.
- Лернер, И. Я. (1981). *Дидактические основы методов обучения*. Москва: Педагогика.
- Михайлик, О. Н. (2008). Феномен “Корейской волны” : синтез Запада и Востока? *Известия Иркутского государственного университета. Серия: Политология. Религионоведение, 1*, 31-40.

- Михальчук, Н. О., & Івашкевич, Е. Е. (2014). Types of Dialogical Interaction in the Process of Teaching Foreign Languages. В *Актуальні проблеми іношомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти*. Збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 11 квітня 2014 року, Луцьк (сс. 35-38). Луцьк: РВВ Луцького НТУ.
- Прошина, З. Г. (2001). *Английский язык и культура народов Восточной Азии*. Владивосток: Издательство Дальневосточного университета.
- Рубинштейн, С. Л. (2002). *Основы общей психологии*. Санкт-Петербург: Издательство: Питер.
- Судима, Т. М. (2014). Using Movies to Teach English. В *Актуальні проблеми іношомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти*. Збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 11 квітня 2014 року, Луцьк (сс. 46-47). Луцьк: РВВ Луцького НТУ.
- Шевчук, Н. М. (2011). Английский язык в Республике Корея. *Вестник Башкирского университета*, 16(4), 1287-1289.
- Якимчук, Н. О., & Кондратчук, М. М. (2014). Innovative Technologies in Learning and Teaching English. В *Актуальні проблеми іношомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти*. Збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 11 квітня 2014 року, Луцьк (сс. 58-61). Луцьк: РВВ Луцького НТУ.
- Brown, G. (1987). *Principles of Language Learning and Teaching*. San Francisco: S. Fr. State University.
- Byram, M., & Zarate, G. (1995). *Young people facing difference. Some proposals for teachers*. Council of Europe Publishing.
- Kachru, B. (1994). Englishization and Contact Linguistics. *World Englishes*, 13(2), 135-154.
- Lee, Sun-Hwa (1996). *Language Change in Korean with Special Emphasis on Semantic Change of English Loan Words / Lee Sun-Hwa*. Koln.
- Park, Nahm-Sheik. (1983). English in Korea: Past, Present and Future. *English Around the World*, 29, 2.

REFERENCES

- Babanskyj, Yu. K. (1985). *Metody obuchenya v sovremennoj obsheobrazovatel'noj shkole*. Moskva: Prosveschenye.
- Volchuk, N. M. (2014). Interculturality as a Constituent of Educational Competence. В *Aktual'ni problemy inshomovnoi komunikatsii: lnhvistychni, metodychni ta sotsial'no-psykholohichni aspekty*. Zbirnyk materialiv vseukrains'koi naukovo-metodychnoi Internet-konferentsii, 11 kvitnia 2014 roku, Luts'k (ss. 16-19). Luts'k: RVV Luts'koho NTU.
- Davydiuk, N. M. (2002). Psykholohichni umovy aktyvizatsii tvorchoi navchal'no-piznaval'noi diial'nosti studentiv u protsesi vyvchennia psykholohichnykh dystsyplin (Kandydats'ka dysertatsiia). Chernivets'kyj natsional'nyj univertsytet im. Yu.Fed'kovycha, Chernivtsi, Ukraina.
- Kubaj, N., & Tyshko, N. (2014). Navchal'no-piznaval'na diial'nist' studentiv ta shliakhy ii aktyvizatsii. В *Aktual'ni problemy inshomovnoi komunikatsii: lnhvistychni, metodychni ta sotsial'no-psykholohichni aspekty*. Zbirnyk materialiv vseukrains'koi naukovo-metodychnoi Internet-konferentsii, 11 kvitnia 2014 roku, Luts'k (ss. 28-31). Luts'k: RVV Luts'koho NTU.
- Lerner, Y. Ya. (1981). *Dydaktycheskiye osnovy metodov obuchenya*. Moskva: Pedahohyka.
- Mykhajlyk, O. N. (2008). Fenomen "Korejskoj volny" : synteZ Zapada y Vostoka? *Yzvestyia Yrkutskoho hosudarstvennogo unyversyteta*. Seryia: Polytolohyia. Relyhyonovedenye, 1, 31-40.
- Mykhal'chuk, N. O., & Ivashkevych, E. E. (2014). Types of Dialogical Interaction in the Process of Teaching Foreign Languages. В *Aktual'ni problemy inshomovnoi komunikatsii: lnhvistychni, metodychni ta sotsial'no-psykholohichni aspekty*. Zbirnyk materialiv vseukrains'koi naukovo-metodychnoi Internet-konferentsii, 11 kvitnia 2014 roku, Luts'k (ss. 35-38). Luts'k: RVV Luts'koho NTU.
- Proshyna, Z. H. (2001). Anhlyjskyj iazyk y kul'tura narodov Vostochnoj Azyy. Vladivostok: Yzdatel'stvo Dal'nevostochnogo unyversyteta.
- Rubynshtejn, S. L. (2002). *Osnovy obshej psykholohy*. Sankt-Peterburh: Yzdatel'stvo: Pyter.

- Sudyma, T. M. (2014). Using Movies to Teach English. V Aktual'ni problemy inshomovnoi komunikatsii: linhvistychni, metodychni ta sotsial'no-psykholohichni aspekty. Zbirnyk materialiv vseukrains'koi naukovo-metodychnoi Internet-konferentsii, 11 kvitnia 2014 roku, Luts'k (ss. 46-47). Luts'k: RVV Luts'koho NTU.
- Shevchuk, N. M. (2011). Anhlyjskyj iazyk v Respublyke Koreia. Vesnyk Bashkyrskoho unyversyteta, 16(4), 1287-1289.
- Yakymchuk, N. O., & Kondratchuk, M. M. (2014). Innovative Technologies in Learning and Teaching English. V Aktual'ni problemy inshomovnoi komunikatsii: linhvistychni, metodychni ta sotsial'no-psykholohichni aspekty. Zbirnyk materialiv vseukrains'koi naukovo-metodychnoi Internet-konferentsii, 11 kvitnia 2014 roku, Luts'k (ss. 58-61). Luts'k: RVV Luts'koho NTU.
- Brown, G. (1987). Principles of Language Learning and Teaching. San Francisco: S. Fr. State University.
- Byram, M., & Zarate, G. (1995). Young people facing difference. Some proposals for teachers. Council of Europe Publishing.
- Kachru, B. (1994). Englishization and Contact Linguistics. World Englishes, 13(2), 135-154.
- Lee, Sun-Hwa (1996). Language Change in Korean with Special Emphasis on Semantic Change of English Loan Words / Lee Sun-Hwa. Koln.
- Park, Nahm-Sheik. (1983). English in Korea: Past, Present and Future. English Around the World, 29, 2.